Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 2.3.2020, VN/4574/2020

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI PORONHOITOLAIN (848/1990) MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta esitysluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poronhoitolakia. Nykyiset kuntakohtaiset arvioimislautakunnat, jotka ratkaisevat ensi asteena porojen aiheuttamien vahinkojen korvaamista ja alueiden aitaamista koskevat riidat, lakkautettaisiin, mikä merkitsisi lainkäyttötoimivallan siirtymistä yleisille tuomioistuimille. Porohoitoaluetta varten perustettaisiin puolueeton asiantuntijaelin, porovahinkolautakunta, jonka tehtävänä olisi antaa pyynnöstä lausuntoja siitä, ovatko porot aiheuttaneet poronhoitolaissa korvattavaksi säädettyä vahinkoa ja mikä on vahingon suuruus sekä mikä on paliskunnan aitaamisvelvollisuus.

Esityksen mukaan sen tavoitteena on poistaa ongelmat, jotka liittyvät nykyisen riidanratkaisutoiminnan puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen ja sitä kohtaan koettuun luottamuspulaan. Tavoitteena on esityksen mukaan lisäksi luoda menettely, jonka avulla porojen aiheuttamia vahinkoja ja aitaamista voitaisiin arvioida asiantuntevasti, kohtuullisin kustannuksin ja molempia osapuolia kuullen ja joka edistäisi sovintoratkaisuun pääsyä asianosaisten kesken.

Esitetyn uuden lautakunnan toiminnasta valtiontaloudelle aiheutuvat kustannukset arvioidaan noin 125 000 euroksi vuodessa. Esityksen todetaan liittyvän valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen.

Valtiovarainministeriö pitää esityksessä tarkoitettua riidanratkaisutoimivallan siirtymistä yleisen oikeudenkäyntimenettelyn piiriin käräjäoikeuksiin yleisesti arvioiden perusteltuna. Tämän lisäksi ehdotetun erillisen asiantuntija-arvioinnin, porovahinkolautakunnan perustamisen osalta ministeriö kiinnittää huomiota tälle ehdotettuun, sen tehtävät ja niiden määrä huomioon ottaen verrattain raskaaseen organisointitapaan hallinnonalan uutena erillisenä lautakuntana. Ministeriö toteaa, että varsinaisen riidanratkaisuprosessin avuksi tarkoitetun asiantuntija-arvioinnin organisointi esityksessä tarkoitetulla tavalla aiheuttaisi hallinnonalalle pysyviä vuosittaisia lisäkustannuksia, joita ei arvioida voitavan kattaa esitetyistä muutoksista mahdollisesti saatavilla säästöillä. Ministeriö pitää tärkeänä, että mahdollisuuksia asiantuntija-arvioinnin toteuttamiseen hallinnollisesti kevyemmin ja kustannustehokkaammin tarkastellaan ja hyödynnetään esityksen jatko-

valmistelussa. Ministeriö pitää perusteltuna, että esityksen taloudellisten vaikutusten arviointia samalla täsmennetään vastaavin osin.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksessa tarkoitetusta porovahinkojen arvioinnista ja riidanratkaisutoiminnasta aiheutuvat kustannukset tulee lähtökohtaisesti kattaa valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa. Oikeusministeriön hallinnonalan ja esitetyistä muutoksista käräjäoikeuksille aiheutuviksi arvioitujen lisäkustannusten osalta tämä mainitaankin esitysluonnoksessa. Valtiovarainministeriö toteaa, että esitettyihin muutoksiin mahdollisesti liittyvästä lisäresursoinnista linjataan erikseen valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisista määrärahoista päätettäessä.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö Sami Yläoutinen

Apulaisbudjettipäällikkö,
budjettineuvos Annika Klimenko

Tiedoksi VM/VKO, BO (Klimenko, Inha, Taskinen)